

KVALITETSDEKLARATION

Fritidshusområden

Ämnesområde
Miljö

Statistikområde
Markanvändning

Produktkod
MI0806

Referenstid
2020-12-31

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
Typ av region	5
1.2.5 Referenstider	6
2 Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	7
2.2.1 Urval	8
2.2.2 Ramtäckning	8
2.2.3 Mätning	9
2.2.4 Bortfall	9
2.2.5 Bearbetning	10
2.2.6 Modellantaganden	10
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	10
3 Aktualitet och punktlighet	11
3.1 Framställningstid	11
3.2 Frekvens	11
3.3 Punktlighet	11
4 Tillgänglighet och tydlighet	11
4.1 Tillgång till statistiken	11
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	11
4.3 Presentation	11
4.4 Dokumentation	11
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	12
5.1 Jämförbarhet över tid	12
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	13
5.3 Sam användbarhet i övrigt	14
5.4 Numerisk överensstämmelse	14
Allmänna uppgifter	14
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	14
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	14
C Bevarande och gallring	15
D Uppgiftsskyldighet	15
E EU-reglering och internationell rapportering	15
F Historik	15
Kontaktuppgifter	16

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Statistiken redovisar fakta om fritidshusområden i Sverige, avseende antal fritidshusområden, arealer och antal byggnader. Statistiken bygger på geografisk avgränsning av fritidshusområden, som görs av SCB. Geodata med fritidshusområden förmedlas av SCB som öppen data.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken syftar till att beskriva sammanhängande områden som till stor del består av fritidshus. Den kan användas för att följa enskilda områden eller den summerade utvecklingen i kommuner, län och hela landet.

Statistiken är en del av SCB:s statistik om markanvändning och används för att klassificera markens funktion och användning i Sverige. Det ger därmed ytterligare underlag till arealstatistik över bebyggd mark.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Information om statistikanvändares informationsbehov motsvarar de statistiska storheter som kallas intressestorheter.

Statistik och geodata för fritidshusområden används på flera nivåer i samhället där det finns efterfrågan på underlag som på ett enhetligt sätt redovisar statistik, geodata och kartor över fritidshusområden i Sverige. Användarna finns både på en övergripande nationell nivå och på en lokal nivå. De utgörs bland annat av personer och organisationer som på olika sätt arbetar med planering och analys av samhället och den fysiska miljön. Det kan vara myndigheter på olika regional nivå, forskare och intresserade privatpersoner. Statistik och kartor över enskilda fritidshusområden efterfrågas även av lokaljournalistik och privatpersoner.

Exempel på användningsområden är som underlag vid planering på lokal nivå. Geodata med fritidshusområden kan tillsammans med småorter och tätorter användas för att studera bebyggelseutveckling avseende omvandling från fritidshus till permanentbostäder, eller det omvända förhållandet.

1.2 Statistikens innehåll

Centrala målstorheter i undersökningen är antal fritidshusområden, arealer och antal byggnader i fritidshusområden. Statistiken redovisar ytmässiga överlapp mellan fritidshusområden och SCB:s statistiska tätorter och småorter. Det motsvarar innehållet i den officiella statistik som SCB publicerar.

Fritidshusområdena är en del av SCB:s statistik över markanvändning, där SCB bland annat definierar och ringar in flera typer av koncentrerad bebyggelse, så kallade bebyggelseområden. Även statistiska tätorter, småorter, handelsområden och verksamhetsområden avgränsas av SCB.

Kort beskrivet inleds arbetet med att uppgifter om byggnader kopplas samman och filtreras med hjälp av olika register. Därefter buffras byggnaderna och klipps mot vattenytor, för att kunna skapa områdesgränser

på en digital karta. Resultatet gör det möjligt att producera statistik kopplad till ytor med fritidshusområden.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulation för undersökningen med referenstidpunkt 2020-12-31 är fritidshusområden i Sverige 2020, utformade enligt SCB:s definition.

Intressepopulation är fritidshusområden i Sverige. Skillnaden mellan målpopulation och intressepopulation utgörs av skillnaden mellan SCB:s definition av fritidshusområden och användarnas förväntning eller åsikt om vad begreppet innebär. Skillnaden i perspektiv kan handla om hur lokalbefolkningen uppfattar ett områdes utbredning jämfört med den utbredning området får i SCB:s statistiska och datastyrda bearbetning. Det kan även handla om hur begreppet definieras av SCB. Statistikens användare kan också ha andra benämningar för begreppet, till exempel "sommarestugeområde" eller "stugområde".

Undersökningens **målobjekt** är de enskilda fritidshusområdena som skapas av SCB enligt SCB:s fritidshusområdesdefinition, se avsnitt 2.2.6.

Modellantaganden.

Observationsobjekt är resultatet av SCB:s fritidshusområdesavgränsning. Referensåret 2020 är antalet objekt 1 154 fritidshusområden. Bearbetningen bygger på totalregister. Observationsobjekt stämmer därför väl överens med målobjekt. Saknade värden och andra osäkerhetsfaktorer i de register som används i bearbetningen kan leda till att utformningen av fritidshusområdena påverkas. Det utgör skillnaden mellan målobjekt och observationsobjekt. Se mer i avsnitt 2.2.2 *Ramtäckning*.

1.2.2 Variabler

Observationsvariabler i undersökningen utgörs av den statistik som tas fram, med fritidshusområdena som underlag. Den officiella statistiken består av följande variabler:

- Antal fritidshusområden
- Landareal i fritidshusområden
- Antal byggnader i fritidshusområden, fördelat på:
  - o Fritidshus
  - o Småhus totalt
  - o Byggnader totalt, exklusive komplementbyggnader
- Andel areal fritidshusområden som överlappas av SCB:s tätorter
- Andel areal tätorter och småorter som överlappas av fritidshusområden

Målvariabler är den statistik som SCB avser att producera och publicera. De stämmer väl överens med observationsvariablerna. SCB har god tillgång till register som underlag för att producera den statistik som ryms inom målvariablerna.

Den statistik som inte ryms inom SCB:s officiella statistik utgör glappet mellan intressevariabler och målvariabler. Exempel på ytterligare statistik som efterfrågas är tätare uppdatering av värden och längre tidsserier. Användare

kan få tillgång till fler variabler via specialuttag som produceras i form av uppdrag.

1.2.3 Statistiska mått

Centrala målstorheter med statistiska mått är:

- Antal
- Arealer i hektar
- Andel i procent, avseende förekomst av värde i förhållande till totalen för den regionala enheten

1.2.4 Redovisningsgrupper

Följande redovisningsgrupper används för de olika variablerna:

Typ av region

1. Administrativ enhet
  - a. Värden:
    - i. Kommun
    - ii. Län
    - iii. Riket
  - b. Används för variablerna:
    - i. Antal fritidshusområden
    - ii. Landareal
    - iii. Antal byggnader efter typ
    - iv. Andel av fritidshusområden som överlappas av tätort
    - v. Andel av tätort och småort som överlappas av fritidshusområden
2. Enskilda bebyggelseområden
  - a. Värden:
    - i. Fritidshusområden (1 818 valbara fritidshusområden, historiska och senast gällande)
    - ii. Tätorter
  - b. Används för variablerna:
    - i. Landareal
    - ii. Antal byggnader efter typ
    - iii. Andel av fritidshusområden som överlappas av tätort
    - iv. Andel av tätort som överlappas av fritidshusområden
3. Typ av område (Alternativ 1)
  - a. Värden:
    - i. Tätorter
    - ii. Småorter
    - iii. Fritidshusområden
  - b. Används för variabler:
    - i. Antal områden
4. Typ av område (Alternativ 2)
  - a. Värden:
    - i. Tätorter
    - ii. Småorter

- iii. Utanför tätort och småort
- iv. Totalt i Sverige
- b. Används för variabler:
  - i. Folkmängd
  - ii. Landareal
  - iii. Andel fritidshusområde, i procent

1.2.5 Referenstider

Resultatet från undersökningen har redovisats för vart femte år sedan 2000. De referenstider som ingår i målstorheterna är:

1. Antal fritidshusområden, landareal, antal byggnader och överlapp med SCB:s tätorter finns publicerat i statistikdatabasen med referensår 2015 och 2020.
2. Tidigare uppgifter, för åren 2000, 2005 och 2010, finns publicerat i separata tabeller, för att tydligt markera det tidsseriebrott som uppstod i samband med 2015 års förändringar i metod och definition. Statistiken för 2000, 2005 och 2015 redovisar uppgifter om antal fritidshusområden, landarealer och antal byggnader.
3. Samredovisning med statistik över statistiska tätorter och småorter, inklusive mått på överlapp, redovisas i tabeller kopplade till produkt MI0810 Tätorter, med referensåren 2000, 2005, 2010, 2015, 2020.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten i de redovisade statistikvärdena beror på två faktorer:

1. Kvalitet i SCB:s geografiska avgränsning av fritidshusområden.
2. Kvalitet i de register som används för beräkning av statistik.

Det här är en registerbaserad totalundersökning utan skattade värden. Alla register som används i undersökningen är totalregister som kontinuerligt uppdateras och dokumenteras. Tillförlitligheten är därför god och de redovisade statistikvärdena skattar sina målstorheter väl. Stickprovs- och urvalsfel förekommer inte.

Ett fritidshus definieras som ett småhus utan folkbokförd befolkning. Uppgifter om befolkning bygger på registret Bostadsbeståndet, som innehåller personer folkbokförda i Sverige per bostadslägenhet. Uppgifterna har kombinerats information om registerbyggnader.

Geodata med fritidshusområden är gjord med en noggrannhet som uppfyller krav för kartor i skala 1:10 000.

SCB:s definition av begreppet fritidshusområde är i sig en osäkerhetskälla. Det saknas en standard för begreppet och SCB har därför skapat en egen definition. Statistikens tillförlitlighet beror således på hur användarna förstår definitionen och de geografiska områden som ligger till grund för statistiken. För att öka tillförlitligheten publiceras geodata i en visningstjänst¹ och som

¹ geodata.scb.se/reginawebmap/main/webapp/

öppna geodata² på SCB:s webbplats. Det gör det lättare för användarna att koppla siffror till geografi och därmed förstå statistiken bättre.

2.2 Osäkerhetskällor

Generellt kan sägas att registerkvaliteten är god. Enstaka fel i registren får inte så stort genomslag, då ett fritidshusområde måste innehålla minst 50 fritidshus. Över tid har de ingående registren blivit bättre, vilket i sin tur har förbättrat möjligheterna att ta fram fritidshusområden med en högre kvalitet än tidigare.

De osäkerhetskällor som har störst påverkan på statistikens kvalitet är (utan inbördes ordning):

- Brister i de enskilda register som ligger till grund för geografisk avgränsning och statistikvärden. Bristerna utgörs av att objekt kan saknas eller ha fel värden. Brister kan också finnas i metoden för att ta fram fritidshusområden, då den är beroende av de ingående registren. Exempel på brister är:
  - Fel information om byggnader i Lantmäteriets fastighetskarta. Det kan till exempel vara att byggnader saknas och att byggnader som inte längre finns inte har tagit bort från registret.
  - Fel klassificering av byggnadsändamål och detaljerat byggnadsändamål av registerbyggnader eller i Lantmäteriets fastighetskarta.
  - Lantmäteriets uppdateringsrutiner och ajourhållning av byggnader. Det kan finnas variationer mellan olika delar av landet, avseende hur snabbt förändringar rapporteras in.
  - Värden kan försvinna när olika register inte kan kopplas ihop helt. Skillnader kan bero på att aktualiteten i register skiljer sig åt, eller andra orsaker till saknade värden.
  - Koppling av fastighetstaxeringsuppgifter till byggnad kan inte alltid göras.
  - Registret Bostadsbeståndet kan ha brister vad gäller uppgifter om befolkning. Om ingen är folkbokförd på en bostad trots att befolkning finns där, kan bostaden räknas som fritidshus i den vidare bearbetningen. Befolkningsuppgifter i Bostadsbeståndet härrör ursprungligen från Registret över totalbefolkningen (RTB). Trots eventuella mindre brister anses dock uppgifterna från RTB som tillförlitliga.
  - Eftersom statistiken baseras på flera olika källor finns en osäkerhet i hur dessa samspelar för att skapa en helhet för att bilda de geografiska områdena. För att minska osäkerheten görs kontroller av både mikrodata och resultatet av SCB:s bearbetning. Denna osäkerhetsfaktor beror både på de enskilda registrens kvalitet, samt metod och definition för SCB:s statistiska småorter.
  - En central del i produktionen är användningen av geokodade registerdata. Geokodningen är ett moment som görs utanför

² www.scb.se/vara-tjanster/oppna-data/oppna-geodata/

produktionsprocessen för denna statistik, eftersom flera av SCB:s statistikprodukter använder samma geokodade register. Geokodningen innebär att administrativa värden om folkbokförda matchas mot koordinatbaserade register. Nyckel är adresser i Lantmäteriets adressregister. I de fall adressen är fel blir det ingen matchning. Den här typen av fel är dock ovanlig i RTB, tack vare goda kontroller på Skatteverket.

För detaljer om kvaliteten i enskilda register hänvisas till detaljerad dokumentation för varje register:

- Bostadsbeståndet³
- SCB:s Fastighetstaxeringar och fastighetstaxeringsregistret (FTR)⁴
- Lantmäteriets Fastighetskartan⁵

SCB:s definition av fritidshus och fritidshusområden kan i sig utgöra en källa till osäkerhet. Exempel på osäkerheter är:

- En byggnad som saknar folkbokförd befolkning och uppfyller övriga kriterier för ett fritidshus, men i verkligheten är ett ödehus (övergivet hus), räknas ändå som ett fritidshus. Det kan leda till en överskattning av antalet fritidshus.
- En underskattning sker i de fall en person är skriven på ett fritidshus utan att bo där permanent.
- I en del kustområden, i synnerhet i Bohuslän, kan det ske en underskattning av antalet fritidshus om dessa ligger på vatten. Det kan vara sjöbodrar som ligger på bryggor i vattnet. Dessa byggnader räknas inte med i fritidshusområdena eftersom vattnet klipps bort från områdena. I praktiken går det dock inte att, via register, veta om en sjöbod används som fritidshus eller, vare sig den ligger på land eller på vatten. Att byggnader i vatten inte kommer med i statistiken, kan ses som en brist i modellen. För att bevara jämförbarheten bakåt i tiden görs dock ingen förändring för att inkludera dem i denna undersökning.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken. Statistiken bygger på ett totalregister över fritidshusområden, enligt SCB:s definition. Statistiken produceras med hjälp av uppgifter i totalregister, där inga urval görs. Tillförlitligheten är därmed god avseende denna aspekt.

2.2.2 Ramtäckning

Ramtäckning för de statistiska värdena för målpopulationen är god. Målpopulationen för undersökningen med referenstidpunkt 2020-12-31 är

³ <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-byggande-och-bebyggelse/bostadsbyggande-och-ombyggnad/bostadsbestand/>

⁴ <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-byggande-och-bebyggelse/fastighetstaxeringar/fastighetstaxeringar/produktrelaterat/Fordjupad-information/beskrivning-av-fastighetstaxeringar-och-fastighetstaxeringsregistret-ftp/>

⁵ <https://www.lantmateriet.se/sv/Kartor-och-geografisk-information/geodataprodukter/fastighetskartan/?steg=1>

fritidshusområden i Sverige 2020, utformade enligt SCB:s definition. Det är även ram och rampopulation för undersökningen. Uppgifter om samtliga objekt i populationen finns i indata till statistiken, i form av SCB:s register över fritidshusområden 2020.

För att undersöka vilka byggnader som saknar folkbokförd befolkning används registret Bostadsbeståndet, där varje lägenhet/bostad har information om befolkning. I de fall folkbokförda personer saknas, men det i verkligheten bor personer på platsen, finns en risk för överskattning av antalet fritidshus. En underskattning sker i de fall en person är skriven på ett fritidshus utan att bo där permanent.

Det kan finnas en risk för överskattning av antalet fritidshus då det inte går att skilja ut ödehus/övergivna hus från fritidshus. Ödehus kan klassas som fritidshus, eftersom de saknar folkbokförd befolkning.

Det är inte fastställt hur förekommande över- och underskattning är. Det bör dock inte påverka skapandet av fritidshusområden i någon större omfattning, eftersom det måste finnas minst 50 fritidshus för att ett fritidshusområde ska bildas.

Rimlighet i statistikvärden bedöms mot tidigare referensår inom produkten och mot likvärdig statistik inom andra statistikprodukter.

2.2.3 Mätning

Mätfel kan uppstå om det finns en skillnad mellan uppmätt värde och sant värde. Statistiken över fritidshusområden bygger endast på register. Tillförlitligheten avseende mätning är beroende av de enskilda registrens kvalitet, se även avsnitt 2.2 *Osäkerhetskällor*. Eftersom registren är totalregister som kontinuerligt uppdateras och är väl dokumenterade, bedöms tillförlitligheten som god.

Det är störst risk för mätfel orsakat av saknade eller felaktiga värden i Lantmäteriets byggnadsregister.

2.2.4 Bortfall

Statistiken bygger på uppgifter från totalregister. Svartsbortfall saknas därför i undersökningen. Saknade värden i Bostadsbeståndet kan bero på felaktigheter i folkbokföringen, som hanteras av Skatteverket. Det bedöms dock som en liten risk.

Mindre partiellt bortfall i Fastighetskartan beträffande byggnader och klassning av dessa, kan förekomma i Fastighetsregistret och Fastighetstaxeringsregistret. Konsekvenser kan vara att fritidshusområdets gränser påverkas om byggnader saknas eller om byggnader har fel kodning. Sammanfattningsvis bedöms partiellt bortfall av geodata och statistik påverka tillförlitligheten endast i liten grad.

2.2.5 Bearbetning

SCB:s fritidshusområden har skapats med hjälp av bearbetningar i GIS-programvara⁶. Samtliga steg i avgränsningen har gjorts med hjälp av automatiska beräkningar, vilka har dokumenterats i script. Statistiken har beräknats i GIS, med sammanställningar i SQL Server och Excel.

Metoden för att skapa geodata med fritidshusområden innebär i korthet att registerinformation om byggnader kombineras och filtreras. Det kombineras med byggnadspolygoner som buffras i flera steg. På så sätt slås buffarna ihop och bildar nya polygoner. De polygoner som innehåller minst 50 fritidshus blir till fritidshusområden.

Eftersom bebyggelsestrukturen är unik för varje fritidshusområde, men dessa skapas enligt en modell som har en gemensam metod och definition, kan resultatet variera kvalitetsmässigt mellan fritidshusområdena. I statistiska termer kan det beskrivas som ett glapp mellan målobjekt och observationsobjekt.

Det görs ingen ingående individuell bedömning av huruvida de automatiskt genererade fritidshusområdena är korrekta eller ej. All bearbetning som resulterar i ett fritidshusområde enligt SCB:s definition, accepteras som ett fritidshusområde. Fritidshusområdena som SCB tar fram är statistiska fritidshusområden med det menas att resultatet avser statistiskt underlag, skapat enligt matematiska modeller.

Manuella justeringar tillåts i regel inte, men kan göras undantagsvis i de fåtal fall där den automatiska bearbetningen inte har kunnat leverera data med tillräcklig kvalitet. I arbetet med 2020 års fritidshusområden gjordes inga manuella justeringar av geodata.

2.2.6 Modellantaganden

Det modellantagande som görs i undersökningen är SCB:s definition av fritidshusområden. De definieras kortfattat som områden med minst 50 fritidshus. Fritidshus kan förenklat sägas vara småhus som saknar folkbokförd befolkning. Vid skapandet av fritidshusområden används uppgifter från fastighetstaxeringen, samt uppgifter om fysisk/juridisk person och byggnadstyp.

Fritidshusen buffras i omgångar med 75, 10 och 35 meter. De klipps även mot vatten. De områden som har minst 50 fritidshus efter buffringen och klippningen med vatten bildar fritidshusområden.

Modellantagandets påverkan på tillförlitligheten beror på överensstämmelsen mellan SCB:s definition av fritidshusområden och användarnas förväntningar på hur ett fritidshusområde är uppbyggd, vilket kan skilja sig åt mellan olika användare.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Preliminär statistik publiceras inte för fritidshusområden.

⁶ GIS står för geografiska informationssystem och är programvara som används för analys och bearbetning av geografiska data.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken avseende 2020-12-31 publicerades 2022-11-24, det vill säga nästan två år efter referenstidpunkten. Framställningstiden var cirka 10 arbetsveckor under 2022, inklusive tid för metodutveckling, granskning och dokumentation. Produktionen startade i april 2022.

3.2 Frekvens

Geodata och statistik för fritidshusområdena produceras vart femte år, minst ett år efter referenstidpunkten för statistik och geodata. Produktionen påbörjas när geodata för tätorter och småorter är klart.

3.3 Punktlighet

Statistiken publicerades vid den planerade tidpunkten, den 24 november 2022.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken presenteras i SCB:s interaktiva statistikdatabas och sammanfattas i en statistiknyhet. Allt publicerat material finns på SCB:s webbplats, på produktsidan www.scb.se/MI0806.

Geodata med fritidshusområden finns som öppna data i GIS-format⁷. Resultatet kommer även att presenteras även i SCB-rapporten Markanvändningen i Sverige 2020, med planerad publicering under 2023.⁸

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

För specialbearbetningar, kontakta produktansvarig. Se kontaktuppgifter på sista sidan.

4.3 Presentation

Statistiknyheten är en sammanfattning av statistiken, utifrån vad som anses mest intressant för allmänhet och media. Längre tabeller publiceras i Excelformat på SCB:s webbplats. I Statistikdatabasen publiceras statistik i tidsserier med femårsintervall.

De fritidshusområdets polygoner publiceras i SCB:s karttjänst för regionala indelningar⁹ och som öppna geodata.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistiken beskrivs i dokumentet Statistikens framställning (StaF). Statistikens kvalitet beskrivs i Kvalitetsdeklarationen (detta dokument). Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i Statistikens detaljerade innehåll (MetaPlus). Samtliga dokumentationer är tillgängliga på www.scb.se/MI0806, under rubriken Dokumentation.

⁷ www.scb.se/vara-tjanster/oppna-data/oppna-geodata/

⁸ www.scb.se/mi0803

⁹ geodata.scb.se/reginawebmap/main/webapp/

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Eftersom fritidshusområdena görs så sällan som vart femte år, hinner förutsättningarna för bearbetningar och beräkningar ofta förändras från gång till gång. Det handlar framför allt om att indata förändras. Skatteverket har genom åren ändrat en del av fastighetstaxeringens typkoder¹⁰, genom att ta bort några och slå samman andra. Det sker även förändringar i vilka programvaror och metoder som SCB har möjlighet att använda. I det äldre bildandet av fritidshusområden användes mer manuella justeringar och justeringar av enstaka områden. Sedan 2015 är metoden helt automatiserad och manuella justeringar tillåts i regel inte.

Nedan följer en detaljerad genomgång av metoden för fritidshusområdenas tillkomst genom åren.

2000

- Fritidshus är byggnader där fastighetstaxeringens typkod är 213, 221, 225.
- Byggnader som ligger inom 15 meter från ett fritidshus 1995 räknas som fritidshus.
- Minst 50 fritidshus per fritidshusområde.
- Högst 150 meter mellan fritidshusen.
- Ingen hänsyn tas till om husen är permanent bebodda.
- Fritidshusområden kan inte överlappa SCB:s tätorter.

2005

- Fritidshus är byggnader där fastighetstaxeringens typkod är 213, 221, 225.
- Typkod NULL (saknat värde) utanför tätort används. Det bedöms från fall till fall om de ska vara med.
- Typkod 222 används inte i bildandet av fritidshusområden men räknas som fritidshus i beräkningen av statistik.
- Högst 150 meter mellan fritidshusen.
- Ingen hänsyn tas till om husen är permanent bebodda.
- Fritidshusområdena kan inte överlappa SCB:s tätorter.

2010

- Fritidshus är byggnader där fastighetstaxeringens typkod är 211, 213, 221.
- Typkod NULL (saknat värde) utanför tätort används. Det bedöms från fall till fall om de ska vara med, efter att komplementbyggnader har rensats bort.
- I vissa fall används typkod 222 och typkod 320.
- Högst 150 meter mellan fritidshusen
- Ingen hänsyn tas till om husen är permanent bebodda.
- Fritidshusområdena kan inte överlappa SCB:s tätorter.

¹⁰ På Skatteverkets hemsida kan man läsa mer om nuvarande och tidigare typkoder för fastighetstaxering
<https://www.skatteverket.se/foretag/skatterochavdrag/fastighet/fastighetstaxering/typkoder>

2015

Från 2015 ändras metoden drastiskt, vilket innebär att jämförelse med tidigare år försvåras.

- Fritidshus är småhus utan folkbokförd befolkning som ägs av fysiska personer (inklusive dödsbon). Typkoden ska vara:
  - 120 (lantbruksenhet, bebyggd)
  - 213 (småhus, byggnadsvärde < 50 000 kronor)
  - 220 (småhusenhet, helårsbostad)
  - 225 (byggnad på ofri grund/annans mark)
- Högst 150 meter mellan fritidshusen
- Husen får inte vara permanent bebodda, det vill säga inte ha folkbokförd befolkning.
- Fritidshusområdena kan överlappa tätorter.

2020

- Fritidshus är småhus utan folkbokförd befolkning som ägs av fysiska personer (inklusive dödsbon). Typkoden ska vara:
  - 113 (Lantbruksenhet, bostadsbyggnadsvärde under 50 000 kronor)
  - 120 (lantbruksenhet, bebyggd)
  - 213 (småhus, byggnadsvärde < 50 000 kronor)
  - 220 (småhusenhet, helårsbostad)
  - 225 (byggnad på ofri grund/annans mark)
- Byggnadsändamål (Bostad), Detaljerat byggnadsändamål 30 = Småhus friliggande 31 = Småhus kedjehus 32 = Småhus radhus 35 = Småhus med flera lägenheter, 99 = Ospecificerad
- Högst 150 meter mellan fritidshusen
- Husen får inte vara permanent bebodda, det vill säga inte ha folkbokförd befolkning.
- Fritidshusområdena kan överlappa tätorter.

Övrigt

De register och den geodata som utgör underlag för statistiken förbättras kontinuerligt. Skillnaderna över tid kan bero på kvalitetsförbättringar i underlaget och på faktiska skillnader i bebyggelse- och befolkningsstruktur.

Beräkning av areal för fritidshusområdena 2020 har gjorts i Sweref99TM, sfärisk area, med vattenmask för 2021 som underlag för landareal.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken används med fördel i kombination med SCB:s statistik över andra bebyggelseområden. SCB avgränsar och publicerar statistik om följande typer av områden:

Tätorter

Tätorter definieras som sammanhängande bebyggelse med minst 200 invånare. Före 2015 tilläts inte tätorter att bildas om de innehöll mer än 50 procent fritidshus. Från och med 2015 finns ingen gräns hur många fritidshus en tätort kan ha. Tätorter och fritidshusområden kan också överlappa varandra. www.scb.se/MI0810

Småorter

Småorter definieras som sammanhängande bebyggelse med högst 150 meter mellan husen och 50 till 199 invånare. Småorter och fritidshusområden har kunnat överlappa varandra, i alla årgångar av SCB:s statistik.

www.scb.se/MI0811

Verksamhetsområden

SCB:s verksamhetsområden ersätter den äldre indelningen Arbetsplatsområden utanför tätorter. Syftet är att ringa in mark där en huvudsaklig ekonomisk verksamhet kan klassificeras med hjälp av branschkoderna i SCB:s företagsregister eller pågående markanvändning. Områdena kan antingen bestå av en koncentration av flera arbetsställen som tillsammans bildar ett geografiskt avgränsat område, eller vara områden som karaktäriseras av storskalig och industriellt präglad markanvändning och har minst ett arbetsställe. Varje område är minst 3 hektar stort. Exempel på verksamhetsområden är flygplatser, gruvor och täkter, områden med industri, företagsparker och logistik eller områden med högskolor, universitet och vårdinrättningar. Publicering av 2020 års data planeras till 2023.

www.scb.se/MI0815

Handelsområden

Handelsområden är en delmängd av SCB:s verksamhetsområden. De består av minst fem närliggande arbetsställen med branschkod detaljhandel, alternativt fyra arbetsställen med detaljhandel vilka tillsammans har minst 100 anställda. Områdena finns både i centrala delar av tätorter och i form av externhandel. Publicering av 2020 års data planeras till 2023.

www.scb.se/MI0804

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

SCB har inte sett motsvarande statistik över fritidshusområden hos andra svenska myndigheter, eller i internationella sammanhang.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Statistik per fritidshusområde kan inte aggregeras till kommuner eller län, eftersom ett fritidshusområde kan vara belägen i flera kommuner samtidigt, om den är placerad på kommungränsen. Ett fritidshusområde räknas då en gång i varje kommun eller län. I statistik över enskilda fritidshusområden registreras småorten på den kommun som den största eller äldsta delen av området är belägen i.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

SCB:s statistik inom denna produkt ingår i Sveriges officiella statistik (SOS). För den gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt SCB:s föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen

(2009:400¹¹).

C Bevarande och gallring

Ingen direktinsamling av data görs till denna undersökning. Gallring av uppgifter är därför inte aktuellt för den här undersökningens del. Ett exemplar av samtliga trycksaker och elektroniska publikationer levereras till Kungliga biblioteket i form av pliktexemplar.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet till denna statistik föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

Ingen EU-reglering av statistik och avgränsning.

F Historik

Undersökningen har gjorts vart femte år sedan 2000. De tidigare versionerna av fritidshusområden, från 2000 till 2010, bygger på registerdata som inte var av lika hög kvalitet som idag. Fritidshusområden definierades utifrån typkoder i fastighetstaxeringsregistret och befolkningsregistret användes inte i bearbetningen. Dessutom kunde inte fritidshusområden överlappa SCB:s tätorter. Vid gränsfall fick SCB:s handläggare manuellt avgöra om området skulle klassificeras som fritidshusområde eller tätort, utifrån byggnadernas typkoder och andra karaktärsdrag.

Inför arbetet med 2015 års fritidshusområden hade det skett en stor förändring i indata, vilket tvingade SCB att ta fram en ny metod för arbetet. Typkoderna för fritidshus hade tagits bort från fastighetstaxeringsregistret. Inom andra statistikområden definierades fritidshus kortfattat som småhus utan folkbokförda personer. Dessutom hade SCB:s metod för att skapa tätorter och småorter automatiserats och tätorter tilläts överlappa fritidshusområden. Det här ledde till stora förändringar i hur SCB skapade fritidshusområden och det resultat det gav. En dokumentation av förändringsarbetet finns i rapporten *Översyn av metod och definition för SCB:s avgränsningar av koncentrerad bebyggelse*, som finns tillgänglig på www.scb.se/MI0810.

I 2020 års arbete med statistik och geodata har ytterligare förfiningar av metoden gjorts, utifrån andra programvaror på SCB och andra förutsättningar i indata. Det är dock endast mindre förändringar och möjligheterna till jämförelser med 2015 års statistik är goda.

¹¹ www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/offentlighets--och-sekretesslag-2009400_sfs-2009-400

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån (SCB)
Kontaktinformation	Karin Hedeklint, Esbjörn Pettersson
E-post	mark.vatten.gis@scb.se
Telefon	010 479 50 00